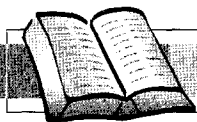

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Op reis

“Vanwaar komt gij en waar zult gij heengaan?”

Gen. 16:8 m.

De komende weken wordt er weer heel wat gereisd. De vakantietijd staat voor de deur.

Voor de meesten een periode van komen en gaan. De koffers worden gepakt. De route wordt uitgestippeld. De reis begint. Veraf en dichtbij. Even weg uit de sleur, de haast en de jacht van het dagelijkse leven. Op reis! Maar bedenk wel: hoevelen zullen ook deze zomer weer vertrekken en niet aankomen op de plaats van bestemming. Niet meer terugkeren in hun huis.

Juist van de vakantieweken geldt: de dood wenkt ieder uur!

Daarom moet u vandaag eens ernstig nadenken over de twee vragen in onze tekst. Vragen, die veel klinken in de komende weken: Waar gaan jullie heen? Waar komt u vandaan? Maar dat deze vraag in de diepste betekenis voor ons zou gaan leven. Voor jongeren en ouderen.

Er moet een eerlijk en persoonlijk antwoord op gegeven worden.

De vraag klinkt in de woestijn Sur. Een oneindige vlakte van zand en een brandende zon. Daar bij een waterfontein, een bron, aan de grote karavaanweg naar Egypte zit een jonge vrouw. Ze zit in de schaduw van enkele palmbomen. Vernederd en gevlucht. Moederziel alleen! Het is Hagar, de Egyptische slavin van Abram en Sarai. Plotseling staat er een gestalte voor haar. Het is de Engel des HEEREN, Die aan haar verschijnt. *“En de Engel des HEEREN vond haar aan een waterfontein in de woestijn”* (vs. 7).

In dit woord is **waarschuwing en troost** voor de vakantietijd. De HEERE vond haar! Hij zag haar ook in die woestijn. Zult u het niet vergeten, waar u ook bent dat God u overal en altijd ziet! Zul je er aan denken, jonge vrienden en vriendinnen, onder de ogen van je ouders vandaan: Zijn ogen doorlopen de hele aarde!

Niets is o, Oppermajesteit, bedekt voor Uw alwetendheid.

De Engel des HEEREN. Dat is de Heere Jezus Christus in een gewone, zichtbare gestalte, in een menselijke verschijning als de oud-testamentische openbaring van de Middelaar.

Hij vond haar! Dat predikt: Hij kent haar. Hij zoekt haar, deze vluchtende slavin van Sarai. Ze is op weg naar Egypte. Ze hoort hier niet. Ze is een wegloopster.

Ze hoort in de dienst van Sarai.

Jezus vond haar! Wat een ontferming. Hij zoekt het verlorene en het weggedrevene.

Hij laat Hagar niet omkomen op haar zondige vluchtweg.

Dit is evangelie in de woestijn! *“Want de Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was”*. (Luk. 19: 10)

Wie door God wordt gezocht, wordt zeker door Hem gevonden.

Op de indringende vraag gaat Hagar schuld belijden.

Ze heeft haar roeping ontvlucht. Ze is weggelopen bij degene die recht op haar had. *“En zij zeide: Ik ben vluchtende van het aangezicht mijner vrouwe Sarai”*. (vs.8b) De

oproep klinkt tot wederkeer! *“Toen zeide de Engel des HEEREN tot haar: Keer weder tot uw vrouwe en verneder u onder haar handen”*. (vs. 9)

Het is een ontdekkende vraag aan u en aan jou: **vanwaar komt gij?** Het roept op tot zelfbezinning.

We moeten onszelf rekenschap geven op de korte reis door dit leven. Het antwoord is beschamend! Weet u dat al bevindelijk?

Ik ben vluchtende. Ik kom uit het paradijs. Ik ben moed- en vrijwillig gevlucht van God, mijn Schepper en Eigenaar. Ik ben een wegloper uit de hof van Eden. Ik ben mijn roeping ontvlucht. De Heere heeft recht op mij. Ik heb God op het hoogst misdaan en ben van het heilspoor afgegaan.

Ik heb de Heere verlaten, de satan geloofd en ik ben de weg van de zonde gegaan. Ik ga een eigen gekozen weg.

Nu dwalen we door de aardse woestijn. Steeds verder bij God vandaan.

En waar zult gij heengaan?

Onze afkomst is inktzwart. Onze toekomst is aardedonker.

De vluchtweg van God af loopt naar

Inhoud

Meditatie: Op reis	1
Verbond, beloften en prediking (3)	3
Van Overzee:	
Watergeweld in Alberta	4
Commentaar:	
Met onsteltnis... ..	6
Uit vroegere jaren	7
Boekennieuws	7
Kerknieuws	8
Berichten	9
Preekbeurten	9

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Klooslaan 9, 2985 CK Ridderkerk
tel. 0180-420865, fax 0180-423583

Administratie en betalingen van
abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden.
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor abonn. gelden: 64327.
email: kbgg@cbgg.nl

Alle **advertenties** aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisoehof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.
email: saambinder-adv@rdnet.nl

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av. N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:
Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.
Zeepost:
Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59, .

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten
€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
in bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur.

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

de eeuwige ondergang.

Naar de helse afgrond. Naar de bui-
tenste duisternis.

Als verloren kinderen van Adam rei-
zen we naar het graf, naar de rech-
terstoel van Christus, naar het oor-
deel! *"Want wij moeten allen geopen-
baard worden voor de rechter-
stoel van Christus, opdat een iege-
lijk wegdrage hetgeen door het
lichaam geschiedt, naar dat hij
gedaan heeft, hetzij goed, hetzij
kwaad"*. (2 Kor. 5: 10)

Vanwaar komt gij?

Waar kom je vandaan?

Deze ontdekkende vraag in de
vakantietijd stelt de Heere nog uit
liefde. Het is een ernstige oproep tot
inkeer, tot afkeer, tot omkeer, tot
wederkeer. Bent u nog op de vlucht
voor God?

Ben jij nog op weg naar Egypte met
zijn afgoden? Zit u nog in een verge-
legen land bij de zwijnendraf?

Keer weder! Bekcert u! *"De godde-
loze verlate zijn weg en de ongerech-
tige man zijn gedachten en hij beke-
re zich tot de HEERE, zo zal Hij
Zich zijner ontfermen en tot onze
God, want Hij vergeeft menigvuldig-
lijk"*. (Jes. 55:7)

Vernedert u dan onder de krachtige
hand Gods.

Zijn onze ogen ervoor geopend?
Heeft u door de zaligmakende ver-
lichting van de Pinkstergceest leren
zien en belijden: ik kom uit het ver-
loren paradijs! Ik ben op reis naar de
eeuwige ondergang.

Is u/jou het Goddelijk halt toegeroc-
pen? Toen werd het waarheid: *"en
tot zichzelf gekomen zijnde, zeide
hij: ik verga van honger. Ik zal
opstaan en tot mijn vader gaan en ik
zal tot hem zeggen: Vader, ik heb
gezondigd tegen de hemel en voor u
en ik ben niet meer waardig uw zoon
genaamd te worden"*.

Dan wordt een hartelijk schuldbesef
geboren. Dan gaan we belijden: Ik
heb gedaan wat kwaad is in Uw oog,
dies ben ik Heer' Uw gramschap
dubbel waardig. Dan wordt de zonde
bitter. Dan breekt het onbekeerlijke
hart door Gods neerbuigende en ont-
fermende liefde.

Dan gaan we erkennen: de Spring-
ader van het levende water verlaten.
Dan komt er een wederkeren tot de
levende God, Die wij in Adam ver-
lieten.

Dan is er de droefheid naar God, die
een onberouwelijke bekering werkt
tot zaligheid. Dan wordt de smeek-
bede gehoord: Heere, bekeer mij, zo
zal ik bekeerd zijn!

Waar zult gij heengaan?

Gelukkige reiziger, die op reis naar
de rampzaligheid, de zaligheid in
Christus Jezus wordt ontsloten.

Die door de Geest mag leren dat
God in Christus in genade neerziet
op zo'n wegloper.

Voor wie op grond van recht het
gesloten paradijs ontsloten wordt.

Die door het geloof mag belijden:
wij reizen naar het Land, waarvan de
Heere gezegd heeft: Ik zal u die
plaats geven.

Mederciziger naar de allesbeslissen-
de eeuwigheid, (misschien vindt u
die aanspraak ouderwets, maar het is
een blijvende waarheid) ga in deze
weken de vraag niet uit de weg:
Vanwaar komt gij en waar zult gij
heengaan?

Er zijn twee eeuwige bestemmingen.
Er zijn twee wegen.

Een brede en een smalle weg. Zoekt
tech eerst(!) het Koninkrijk Gods en
Zijn gerechtigheid!

Geliefden, heeft de God des aan-
ziens naar u omgezien?

Heeft Hij uit vrije gunst U opge-
zocht op uw dwaalweg?

Ben ik gereed voor de grote over-
tocht van de tijd naar de eeuwige-
heid?

Werd Hij voor mij een God des aan-
ziens in Jezus Christus de Zalig-
maker? Zijn uw reisdocumenten in
orde?

Is uw reispas getekend met het bloed
van de Borg?

Weet u op goede gronden: ik kom uit
de stad Verderf en ik reis naar het
hemelse Sion?

Vanwaar en waarheen?

Hoe zalig is de reiziger, die het kan
en mag zingen:

*Nu reis ik getroost onder 't heiligend
kruis,*

*naar 't erfgoed daarboven, in 't
vaderlijk huis,*

*Mijn Jezus geleidt mij door d'aardse
woestijn,*

*Gestorven voor mij zal mijn zwanen-
zang zijn.*

Werkendam,

ds. M. Karens

Verbond, belofte en prediking

(3)

Twee verbonden

De achttiende-eeuwse theologen Ralph en Ebenezer Erskine en James Fisher gaven een boek uit in vraag- en antwoordvorm over de Kleine Catechismus van Westminster. Ds. Kersten gaf in 1948 het gedeelte uit dat gaat over het genadeverbond. De Erskines en Fisher volgen geheel de lijn van Westminster. De Westminster Confessie leert twee verbonden, het werkverbond en het genadeverbond. Letterlijk staat er dan in het boek van de Erskines en Fisher: "Onze belijdenisgeschriften maken geen onderscheid tussen een verbond der verlossing en een verbond der genade" (antwoord 57). Dat het genadeverbond is opgericht met Christus vinden we in vraag 31 van de Grote Catechismus van Westminster: "Met wie werd het verbond der genade opgericht? Antw.: Het verbond der genade werd opgericht met Christus als de tweede Adam en in Hem, met al de uitverkorenen als Zijn zaad, Jes.53:10,11; Rom.5:15-21; Gal.3:16." Het is deze verbondsleer die verdedigd wordt in de leeruitspraken van 1931 en die we zo duidelijk terugvinden bij Schotse theologen als de Erskines en Thomas Boston in zijn bekende werk over het genadeverbond. Deze verbondsleer ligt ook geheel in de lijn van Westminster.

Verbondszenuwend

Wat doet nu de drieverbondenleer? Deze maakt scheiding tussen het verbond der verlossing en het verbond der genade. De partijen in het genadeverbond zijn dan de drieënige God enerzijds en Abraham en zijn zaad of de gelovigen en hun zaad anderzijds. Daarmee zijn alle gedoopten op dezelfde manier bondelingen en delen zij in de verbondsbeloften. De Chr. Ger. ds. L.H. Beekamp omschrijft het genadeverbond als "Gods belofte van genade, op grond van Christus' gerechtigheid aan gevallen mensen geschonken" (*Vraagboek over de gereformeerde geloofsleer*, 1945, blz. 19 e.v.). Hoe kan God aan hen, die als ongelovigen verloren gaan, de zalig-

heid beloven? De christelijke gereformeerden maakten met het oog daarop verschil tussen schenking en deelachtigmaking. Aan alle gedoopten wordt de verbondsbelofte geschonken, maar de deelachtigmaking van Gods genade geschiedt door het wederbarende en toepassende werk van de Heilige Geest.

Wat was nu het bezwaar van ds. Kersten? Wie het genadeverbond losmaakt van de uitverkiezing neemt de zenuw van het verbond weg. Dan biedt het genadeverbond voor Gods bestreden volk niet langer de vaste garantie van hun zaligheid. Het grote bezwaar is hier, dat de gedoopte verbondskinderen in het bezit zouden zijn van alle verbondsbeloften. Men kan dus als verbondskind delen in de verbondsbeloften en toch verloren gaan. Ontzenuwen is krachteloos maken. Op deze wijze maakt men het verbond krachteloos, omdat de vastheid van het verbond verloren gaat.

Ds. Kersten heeft het grote gevaar gezien. Het is waar, er zijn christelijke gereformeerde predikanten, die het eeuwigheidsverschil tussen die schenking en deelachtigmaking nog zo sterk benadrukken, dat bondelingen verkondigd wordt, dat zij wedergeboren moeten worden. We denken hier aan de kringen rondom "Bewaar het Pand". Maar in vele christelijke gereformeerde kerken is het verschil tussen schenking en deelachtigmaking zo zeer vervaagd, dat er sprake is van een avondmaalvierende verbondsgemeente en dat er geen plaats meer is voor de onderscheidende prediking. Ik las kort geleden in het RD een interview met een Chr. Ger. predikant in verband met zijn 25-jarig ambtsjubileum. De interviewer vroeg hem of hij nog onbekeerde mensen in zijn gemeente tegenkwam. De predikant antwoordde dat hij die niet tegenkwam. Nee, men was in zijn gemeente bezig met de heiligmaking, met de vraag hoe wij ons geloof zichtbaar moeten maken. Dat is dus de praktijk van de avondmaalvierende verbondsgemeente, waarin geen plaats meer is voor de prediking van de noodzaak van de wedergeboorte.

De rijkdom van de bediening des verbonds

Wij willen dus vasthouden dat het wezen des verbonds alleen betrekking heeft op de uitverkorenen. Maar dat neemt niet weg, dat de bediening des verbonds zich verder uitstrekt. Alle gedoopten leven onder de bediening van het verbond. In de Heilige Doop is het genadeverbond aan ons voorhoofd bediend. Het is immers het verbondsteken, het merk- en veldteken van Christus, zoals onze Nederlandse Geloofsbelijdenis met nadruk stelt. Door de Doop heeft Christus ons gemerkt. Daarin heeft Hij benadrukt dat Hij recht op ons heeft. We mogen de bediening van het verbond niet overschatten. De Doop maakt ons immers niet zalig. Maar onder ons is het gevaar ook niet denkbeeldig dat we de bediening des verbonds onderschatten. Het is een grote zaak dat het verbond aan ons voorhoofd is bediend. Keer op keer wordt het volk Israël aangeduid als het volk des verbonds, ook al waren alle Israëlieten geen ware kinderen Gods. Als de Heere Mozes bemoeit om naar Faraö te gaan, dan zegt Hij van dat volk: "Ik heb Mijn verbond met hen opgericht" (Exodus 6:3). De Heere noemt in de profetieën van Ezechiël die kindren van Israël, die in de gloeiende armen van de Moloch werden gelegd, toch "Mijn kinderen" (Ezech.16:21). Het verbond was aan hen bediend, de Heere had recht op hen. Zo zegt Christus ook dat "kinderen des Koninkrijks" buitengeworpen kunnen worden. Maar het waren toch kinderen des Koninkrijks, want het verbond was aan hen bediend. Als Petrus na de genezing van de kreupele aan de Schone Poort het volk toespreekt, dan zegt hij tot hen: "Gijlieden zijt kinderen der profeten en des verbonds" (Hand.3:25). Hij noemt die Israëlieten dus nadrukkelijk kinderen des verbonds. Dat alles maakt ons duidelijk hoe gewichtig het is dat het verbond aan ons bediend is. Het zal een oordeel in het oordeel uitmaken en een hel in de hel als het verbond aan ons bediend is en we onder de bediening des verbonds hebben geleefd en dan om eigen schuld verloren gaan. Laten we dus de bediening van het verbond niet onderschatten maar er ernst mee maken. Ds. Kersten schreef in *De Saambinder* van 26

juni 1924 in dit verband het volgende: "Welk een ontzettend verwijt treft het goddeloze volk, dat de kinderen de Moloch offerde: dat gij Mijn kinderen geslacht hebt, en hebt ze overgegeven, als ge dezelve voor hen door het vuur hebt doen gaan. Mijn kinderen, spreekt de Heere; de kinderen Israëls waren Zijne als kinderen, die in het verbond Gods begrepen waren, niet minder dan de volwassenen... Wil dat nu zeggen, dat al die geheiligden in Christus, allen die in het verbond en Zijn gemeente begrepen zijn, ook zijn wedergeboren? Volstrekt: Neen. Geheel dat volk, Zijn kinderkens inbegrepen, stond in het verbond, doch het was niet al Israël wat in Israël was."

De aanbidding van genade

Dezelfde Ds. Kersten benadrukt ook dat de bediening van het verbond plaatsvindt in de prediking. In de prediking van de belofte van het Evangelie, in de aanbidding van genade, vindt de bediening van het genadeverbond plaats. Laten we ook ernst maken met de aanbidding van genade. Ik citeer uit het boekje *Louter genade* (blz.45), dat op last van onze laatste Generale Synode werd uitgegeven, het volgende: "Ds. G.H. Kersten schreef op 11 juli 1935 - dus vier jaar na de leeruitspraken van 1931 - in *De Saambinder* het volgende: 'In de bediening van dit verbond biedt God het leven en de zaligheid door Jezus Christus, om niet aan zondaars aan, cisende van hen geloof in Hem, opdat zij behouden mogen worden. Ofschoon Christus in dit verbond slechts een bepaald aantal uit de mensheid vertegenwoordigde, die in Hem uitverkoren waren vóór de grondlegging der wereld, toch wordt, in de bediening van het verbond, de vrije aanbidding van genade door Jezus Christus gericht tot zondaars uit het mensengeslacht, zonder beperking en algemeen; Johannes 6:2, Jesaja 55:1, Openbaring 22:17. Deze aanbidding is niet beperkt tot bewuste zondaren, zoals de Baxterianen beweren of tot zulken, die overtuigd zijn van hun zonden en hun behoefte aan een Verlosser, want ze wordt gericht aan personen, die in algehele ongevoeligheid over hun ellenden en noden weggezonden zijn; Openbaring 3:17-18. Deze aanbidding wordt even welgemeend tot dezul-

ken, die haar tenslotte verwerpen als tot de zulken, die haar tenslotte aannemen, gedaan. Als dit niet het geval was kon de eerste soort van evangeliehoorders niet om hun ongeloof gecoordeeld worden; Johannes 3:18-19.' Vandaar dat in de zesde leeruitspraak van 1931 wordt gesproken over 'de ernstige aanbidding van Christus en de verbondsweldaden in het Evangelie'. Tot zover het citaat uit *Louter genade*.

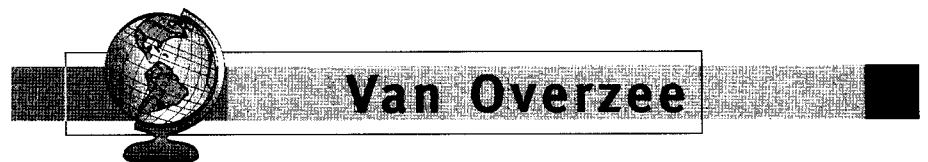
Het zou goed zijn als we het indringende citaat van Ds. Kersten voor onszelf nog eens ernstig zouden overdenken en daarbij ook de Schriftplaatsen, die hij noemt zouden betrekken. Het mag duidelijk zijn, dat als we het verbond in zijn wezen betrekken op de uitverkorenen, dat niets afdoet van de aanbidding van genade in de bediening van het verbond. Al staat het verbond "onder de beheersing van de uitverkiezing" (eerste leeruitspraak van 1931), de prediking staat niet onder de beheersing van de uitverkiezing. Integendeel, in de belofte van het Evangelie gaat de aanbidding van genade uit tot alle hoorders.

Als het gaat over de bediening van het verbond in de prediking van het Evangelie, wil ik nog eens citeren

uit het werk van de Erskines en Fisher, door ds. Kersten opnieuw uitgegeven in 1948: "93. Hoe bedient Hij aan zondaren zonder enige nadere bepaling het verbond? In het algemene aanbod van het Evangelie, dat een blijde boodschap is "allen den volke", Luk. 2:10, en waarin verklaard wordt, dat allen zonder uitzondering welkom zijn, Spr. 8:4, Mark. 16:15. 94. Wat is de grond voor de onbeperkte bediening van het verbond, in het aanbod van het Evangelie? Die bediening is niet gegrond op de verkiezing, maar op de wezenlijk algemoegzaamheid die er in Christus' gehoorzaamheid en dood is, Joh.1:29." De Erskine's en Fisher verklaren dus dat de aanbidding van genade in de bediening der verzorcing niet gegrond is op de verkiezing, maar op de algemoegzaamheid van het offer van Christus en dat daarin verkondigd wordt, dat allen zonder uitzondering welkom zijn. Het mag duidelijk zijn, dat het verbond wel onder de beheersing van de uitverkiezing staat, maar de bediening van het verbond niet.

(wordt vervolgd)

Zeist, ds. J.J. van Eckeveld

Watergeweld in Alberta

Enkele weken geleden hebben we gereisd naar Alberta om de bevestiging en intrede van ds. Sonneveld in Lethbridge bij te wonen. U zult het zo langzamerhand wel weten: dat betekent voor ons een reis van bijna elf uur. Bijna alle predikanten hadden de lange reis ondernomen om hierbij te zijn en zodoende aan broederlijke verbondenheid uiting te geven. Het was een goede dag, waarin Gods getuigenis mocht klinken dat spreekt van de zekerheid van Gods trouw en belofte. Op zo'n dag ontmoet je velen die je soms geruime tijd niet gezien hebt. We hebben enige dagen bij vrienden in Alberta doorgebracht en de gemeenten van Picture Butte, Fort Macleod, en ook

de kleine groep in Calgary mogen dienen.

Enig aanpassingsvermogen was overigens wel wenselijk, en dat bedoel ik nu wat de temperatuur betreft. In Michigan waren er al zomerse temperaturen van 28 graden, maar de dag na de bevestiging werd het plotseling 5 graden in Alberta. Deze provincie biedt ook een heel ander landschap dan Michigan. Er zijn uitgestrekte prairies, die nu verrassend groen waren, omdat er, althans voor Alberta, ongewoon veel regen was gevallen. De boeren waren er blij mee. Vaak is het in Alberta zonnig, maar wel erg droog. Veel boeren moeten door irrigatie hun landerijen het nodige water geven. Het was nu

anders. Ik kan me niet herinneren dat ik alles ooit zo groen heb gezien. Zelfs de rivier die daar loopt, de Old Man's River, was veel breder dan gewoonlijk. Het ontlokte me de vraag of er hier in het hooggelegen Alberta, meer dan duizend meter boven zeespiegel, ooit wel eens landerijen overstroomd waren. Ja, dat was wel eens gebeurd. Zoiets gebeurt niet alleen in het laaggelegen Nederland, maar in 1995 was er ook watergeweld in Zuid Alberta.

In deze rivier is een grote dam gebouwd om water te bewaren voor de irrigatie. Er was in die winter heel wat sneeuw gevallen in de bergen. Maar toen de witte massa begon te smelten, kwamen er bovendien grote regenbuien bij. Het water kolkte naar beneden in het reservoir, dat in een korte tijd zoveel water kreeg te verduren, dat het al over de dam begon te stromen. Men moest de schuiven in de dam openzetten, omdat men bang was dat anders de dam het zou begeven. Het gevolg was wel dat het water zich met woest geweld op de lager gelegen valleien stortte en alles meesleurde.

Er waren ook leden van de gemeente in Fort Macleod die geëvacueerd moesten worden. We hoorden van een familie, van wie het huis wel bleef staan, maar het water stond wel een meter hoog en alles om het huis was weggevaagd door het watergeweld. Met vereende krachten (er waren wel vijftig man op komen dagen uit de gemeente die de handen uit de mouwen staken), werd, nadat het water weer gezakt was, geprobeerd alles weer schoon te krijgen en bewoonbaar te maken. De saamhorigheid die toen gezien werd, ontlokte een buurman de opmerking: "Ik geloof dat ik ook maar naar die kerk ga. Daar word je tenminste geholpen." Het is overigens gelukkig als zoiets nog van de kerk gezegd kan worden en er nog iets van uitgaat in onze koude samenleving. Over het algemeen bieden de kerken een ander beeld, namelijk van verwarring, kerkelijke twist en rijd, en er is soms meer dat buitenstaanders afstoot dan dat het ze aantrekt of jaloers maakt. Dat is erg, want zo wordt Gods Naam gelasterd en zo gemakkelijk kan dan ook de jeugd zich afkeren van de kerk. Het was goed dat er een dam in de rivier was, maar de opening van wat deuren, die wel nodig leek, had verwoestende

gevolgen. Zelfs in het hooggelegen Alberta kan men een overstroming hebben.

Dat was dan *watergeweld in Alberta*. Maar als je zoal leest en hoort wat er gaande is in de wereld, en dit gaat onze kerkdeuren echt niet voorbij, zie je een ander geweld dat ook grote verwoestingen aanricht. De tijdgeest komt als een vloedgolf over de eertijds christelijke landen in Europa, en in Canada en ook in Amerika is er zeker reden om zeer bezorgd te zijn over de toekomst. Wat is er al veel meegesleurd, ook in ons oude vaderland. Als de Heere het niet verhoedt, zal ook de Goddelijke instelling van het huwelijk worden meegesleurd. Het schijnt al zover te zijn in sommige Noord-Europese landen dat het als tamelijk abnormaal en vreemd beschouwd wordt als jonge mensen nog naar het gemeentehuis gaan om daar voor de wet te trouwen.

Een vloedgolf van veranderde wetgeving, van gewijzigde normen, of liever van het ontbreken van vaste normen en waarden, dreigt voorheen christelijke landen in een nieuw heidendom terecht te doen komen. Het postmoderne klimaat wil niet van vaststaande normen weten. De vrijheid van het individu staat centraal en ieder mag doen wat hem of haar goeddunkt, zolang tenminste anderen daardoor niet benadeeld worden. Een kleiner wordende bevolkingsgroep mag echter wel gediscrimineerd worden en zal, naar we vrezen, de intolerantie van de tolerantien in toenemende mate ervaren.

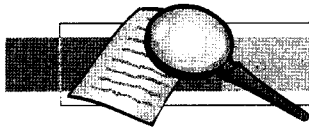
Ook in de gereformeerde gezindte staan de dijken op springen en wordt de druk tot aanpassing steeds groter. Sommigen hebben al gesproken over de doorbraak van die dijken. Men zette in Alberta onder de druk van het water dat al over de dam kwam, de schuiven maar open, met alle gevolgen van dien. Het kon wellicht niet anders om zodoende grotere schade te voorkomen. De vraag is: moeten we in onze kringen nu ook maar de deuren openzetten om niet alles, en vooral de jeugd, te verliezen? Wat is het gevaar van ongelovig redeneren en ongcoorloofd aanpassen groot. Men redeneert dan: "De vloedgolf kan immers toch niet meer gestuit worden. Laten we maar proberen te redden wat er te redden valt en de deuren wat meer openzetten." Zodoende gaan er wel vraagtekens

gezet worden bij wat altijd vast stond en kun je ook steeds meer schriftkritische geluiden in onze gezindte vernemen. Zij die al tientallen jaren geleden de deuren wijd opengezet hebben, zien met leedvermaak dat ook de gereformeerde gezindte verandert, zich aanpast en - zij het dan misschien enkele tientallen jaren - achter hen aankomt.

Nee, aanpassen aan het heersende klimaat zal onze kerken en gezinnen niet bewaren. Dat aanpassen mag ook niet. Wel is het dringend nodig voor ambtsdragers, ouders en leerkrachten, onze tijd te kennen, zich te bezinnen, en antwoorden zoeken te geven op vragen die er leven, om bijbels verantwoord voor te lichten en richting te geven. Ook de zo veilig - mag ik het zo zeggen - 'hooggelegen' bolwerken van orthodoxie staan bloot aan het geweld van de tijdgeest en opvattingen die in onze snel veranderende samenleving overheersend zijn.

Ja, bang vragen kunnen ons bezetten. Toch... er werd nog op gewezen in de intrededienst in Lethbridge: er is er Eén Die in het midden staat van de zeven gouden kandelaars en Die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt. God staat voor Zijn kerk en Zijn zaak in. Het is Pinksteren geweest. Zacharia heeft het mogen zien in zijn nachtgezicht, toen hij ook een kandelaar zag, waarvan de lampen brandden, omdat er olie in was. Die olie werd er echter niet door een mensenhand, de hand van een priester, ingegoten. Nee, die kwam van die twee olijfbomen aan de rechter- en linkerkant van het vat. Geen mensenhand kwam er aan te pas. Zacharia begreep het niet. De Engel Die met hem sprak, heeft het hem uitgelegd. Wat een woord mocht hij van de Heere tot Zerubbabel, de wereldlijke leider van die kleine en zo machteloze groep ballingen, brengen. *Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden*. De kracht van die Geest is sterker dan van alle "watergeweld" in kerk en wereld. De dichter zingt: "Ja, elk der vorsten zal zich buigen en vallen voor Hem neer." Gelukkig, als dat in ons leven geen onbekende ervaring, maar genadige werkelijkheid mag zijn.

De hartelijke groeten uit
Kalamazoo, ds. C. Vogelaar

Met ontsteltenis...

'Wie deze woorden eens op zich laat inwerken, en deze toetst aan de Schrift en de belijdenis zal toch wel met ontsteltenis hiervan kennis nemen' (ds. A. Vergunst in reactie op het door dr. A.A. van Ruler gepropageerde "levensgevoel van de moderne tijd" in: *Neem de wacht des Heeren waar*, pag. 68).

Voetbalgekte

De laatste weken zijn we weer nadrukkelijk geconfronteerd met de moderne afgoderij rond het voetballen. In Portugal werden wedstrijden gehouden waar bijna geheel Nederland over sprak. Op straten en pleinen waren allerlei oranje vlaggetjes te zien. Sommige straten kleurden oranje. In bepaalde buurten zat men gezamenlijk op straat de verichtingen van de voetballers via de TV gade te slaan. Soms was het bespottelijk wat er allemaal uit de kast werd gehaald. Het volk wil brood en spelen. Kennelijk biedt de voetbal iets wat velen in onze geseculariseerde samenleving erg aanspreekt. Wee diegene die daar wat over durft te zeggen. En wee diegene die daar wat tegen wil doen. Een directeur van een verpleeghuis kan daarvan meepraten. We konden er in de krant het een en ander van lezen. Treurig!

Uiteraard gaan deze dingen ook ons niet voorbij. Op de scholen merk je dat crover gesproken wordt. Je merkt ook dat jonge mensen - én ouderen - hierdoor in de ban raken, erover praten. En zelfs aan onze gezinnen gaat het allemaal niet voorbij. Vele ouders zullen dat, met verdriet en pijn, hebben moeten constateren. Ook onze kinderen hebben een boos en wereldsgezend hart. Ook onze kinderen zijn adamskinderen. Ook aan hen trekt de wereld en de satan. Het behoeft denk ik weinig betoog dat de voetbalgekte haaks staat op het diepe besef dat wij schepselen zijn op reis naar de eeuwigheid. De sportverdwazing spot met de ge-

dachte van het pelgrimschap op deze wereld. De apostel zegt zo nadrukkelijk: heb de wereld niet lief. En op een andere plaats horen we hem waarschuwen dat we de wereld niet gelijkvormig moeten worden (Rom. 12:2). Laten we daarom alles wat zweemt naar de voetbal maar ver weg doen uit ons leven. De Bijbel dringt daartoe.

Stemmen

Temidden van alle voetbalgekte zijn er ook verschillende stemmen in de gereformeerde gezindte. Dat was vroeger zo en dat is nog zo. Onbegrijpelijk, maar wel realiteit. Enige tijd geleden wees ik in *De Saambinder* reeds op de merkwaardige gedachten van wijlen prof. dr. A.A. van Ruler op dit punt. 'Van Ruler was een groot voetballiefhebber en bezocht, als hij even kon, 's zondagsmiddags de Galgenwaard, het voetbalstadion van FC Utrecht, om vervolgens snel terug te keren naar de kerk om daar zijn catechismuspraak te houden.' In zijn artikel over de 'ultra-gereformeerden' zegt hij: 'Men kan (...) met lust kijken naar een voetbalwedstrijd en in het plezier dat men - ook als men tegen de dood aanleeft - daarin heeft een moment van heiliging vinden.' (geciteerd bij ds. A. Vergunst, *Neem de wacht des Heeren waar*, pag. 66). Het voetbalspel, ook in zijn huidige massale en verdwazende karakter, ziet Van Ruler als een uiting van levensheiliging.

Ook bij de huidige voetbalgekte zijn er weer dergelijke geluiden te horen. Die geluiden komen bepaald niet van de eersten de besten in de gereformeerde gezindte. In het *Nederlands Dagblad* van 18 juni 2004 schrijft prof. dr. H.J. Selderhuis dat hij geen reden ziet om zich te excuseren voor zijn 'kijkgedrag in deze weken'. Kennelijk zit de hoogleraar ook voor de buis als er gevoetbald wordt. En hij doet daarvan publiek melding. Prof. Selderhuis is niet de

eerste de beste. Hij doceert kerkgeschiedenis en kerkrecht aan de Theologische Universiteit van Apeldoorn. Een man die dus heel wat weet van de geschiedenis van de christelijke kerk. Een man die jonge mannen opleidt tot dienaar des Woords.

Een dag later schreef ook drs. W.H. Dekker over de voetbal in het *Nederlands Dagblad*. Met een verwijzing naar Van Ruler heeft Dekker het over 'geluksmomenten' bij het kijken naar het voetballen. Ik ga nu verder maar niet in op zijn betoog, maar stel slechts vast dat Dekker in het dagelijks leven als docent verbonden is aan de opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening van de Christelijke Hogeschool Ede. Dekker geeft les, ook aan onze jonge mensen. Opmerkelijk dat hij zo positief kan schrijven en oordelen over de huidige voetbalgekte. Ik dacht zo dat daar in het verleden wel eens anders tegen aan is gekeken. Heel dat positieve geschrijf over de huidige voetbal doet mij denken aan het schokkende boek uit 1954 *De gereformeerde zede* van dr. R. Schippers. Het was een van die keerpunten in de totale neergang van de toenmalige Gereformeerde Kerken. Een verdriete en schokkende ontwikkeling. In het boek van dr. A. M. Lindeboom, *De theologen gingen voorop*, kunnen we daar uitvoerig over lezen. Tot lering en tot waarschuwing.

Verdriet

De visie van Van Ruler, Selderhuis en Dekker kan ik niet volgen. Het lijkt mij met de Bijbel en de gereformeerde belijdenis weinig van doen te hebben. Van Ruler was in ieder geval nog zo eerlijk dat hij wilde erkennen dat zijn levensgevoel een ander was dan dat van de vroege kerk en de kerk der Reformatie. De kerk der Reformatie ziet dit leven als niet anders dan een gestadige dood. Calvijn heeft in zijn *Institutie* indringende en leerzame dingen geschreven over het kruisdragen in deze tegenwoordige wereld. Deze wereld gaat voorbij. Het is een tranendal. Slechts een enkel citaat van Calvijn: 'Want we moeten deze opvatting hebben, dat ons gemoed nooit met ernst opgericht wordt tot het verlangen naar het eeuwige leven en tot de overdenking daarvan, tenzij het te voren vervuld is van

verachting voor het tegenwoordige leven.' (*Institutie*, 3.9.4). Het is die levensvisie die voluit terug te vinden is in onze gereformeerde belijdenis en in de liturgische formulieren. Wat stemt het dan verdrietig als leidinggevende mannen daar zo heel anders over denken en schrijven. Dat geeft te denken en dat doet werkelijk pijn. Wij beseffen heel goed dat er binnen de gereformeerde gezindte scheidslijnen en verschillen van inzicht zijn. We weten dat er verschillend wordt gedacht over (ik noem maar eens iets) het verbond, de toe-eigening van het heil, de kerk, etc. Die

verschillen zijn niet gering. Nu komt het verschil in levensvisie daar nog bij. Moeten we niet eerlijk zeggen: hier ligt een kloof? Een diepe, onoverbrugbare kloof. Met ontsteltenis heeft wijlen ds. A. Vergunst kennis genomen van de visie van Van Ruler. Met ontsteltenis nemen wij van daag de dag kennis van dergelijke opvattingen. 'Och dat Gij de hemelen de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt, dat de bergen van Uw aangezicht vervloten' (Jes. 64:1).

Amersfoort,

ds. W. Visscher

Uit vroegere jaren

'...wachtend om wakend bevonden te worden...'

Reeds eerder hebben we geschreven over de 'oude Coba', een geofende christin uit Oudelande. Velen van Gods kinderen en knechten bezochten haar, als ze op Zuid-Beveland waren, o.a. ds. J. Vreugdenhil en oefenaar H. van Schothorst. Van een lezer uit Amersfoort ontving ik een verslag van haar begrafenis in 1935. Op 20 november van dat jaar overleed Jacoba Roosendaal, de weduwe van C. Tolman, in de ouderdom van 89 jaar en 9 maanden. De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Hoedekenskerke schreef in een rouwadvertentie: 'Naar wij gelooven mogen, is zij één dergenen die komen uit de groote verdrukking en hun kleedren hebben wit gewaschen in het bloed des Lams'.

Het begrafenisverslag begint als volgt: "Zaterdag 23 november 1935 werd alhier Jacoba Roosendaal, in verre omtrek bekend als 'oude Coba', onder zeer grote belangstelling ter aarde besteld. Vijf dagen was ze ziek geweest. Vrijdag 15 november had ze van enkele vrienden afscheid genomen, tegen wie ze verklaren mocht, dat ze van alles werd losgemaakt en dat ze maar wachtend was, om wakend bevonden te worden. Zo lag ze terneer, wetend, dat de tijd harer ontbinding daar was. 's Maandags sprak ze nog tegen één der ambtsbroeders: 'Wat God doet, is alles goed'. 's Woensdagsmorgens half zeven is ze na een leven van veel wederwaardigheden

en verdrukking de eeuwige rust ingegaan. Hoe groot de achting voor de overledene was, bleek o.a. uit de grote schare, die de lijkstoet vergezelde naar de dodenakker. In haar leven had ze zo menigmaal, tot wie maar naar haar luisteren wilde, getuigd van haren Koning. Bij haar dood werd aan haar vervuld: 'Die Mij eren, zal Ik eren'. Een koningskind werd ten grave geleid."

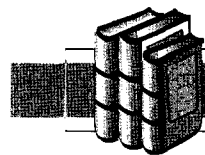
Ds. M. Hofman uit Krabbendijke

leidde de begrafenis en bepaalde de genodigden bij de woorden van 2 Timotheüs 4 vers 7 en 8: 'Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden. Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heere, de rechtvaardige Rechter, in dien dag geven zal; en niet alleen mij, maar ook allen, die Zijn verschijning liefgehad hebben'. De predikant stipte ook in 't kort haar levensloop aan: 'Hoe ze tot haar 15^e jaar de wereld heeft gediend, toen door God is opgezocht, naar Wien zij niet vroeg. Tot haar 65^e jaar is haar weg in duisternis en bestrijding geweest, maar toen is ze tot volle ruimte gebracht en is het licht voor haar ziel opgegaan, hetwelk haar is bijgebleven tot haar dood, om nu eeuwig in Gods licht te wandelen'.

Na het zingen van Psalm 65:2 verkreeg ouderling Hoffius het woord, die de dorpsgenoten er op wees, dat Oudelande een bidster minder heeft voor kerk, maatschappij en gemeente. Ten slotte wenste hij de aanwezigen toe, 'dat bevestigd zal worden dat, wie haar slechts een beker koud water zal te drinken gegeven hebben in de naam eens discipels, zijn loon geenszins zal verliezen'.

's-Gravenpolder,

ds. J. Schipper

Boekennieuws

Ds. A. Vergunst, Om de eenheid der kerk. Uitg. den Hertog, Houten, 2003; 170 pag.; ISBN 90 33117681 € 15,90

Om de eenheid der kerk bestaat uit een selectie van verschillende hoofdstukken uit het boek *Neem de wacht des Heeren waar*. Dit omdat het laatste boek al geruime tijd is uitverkocht en er nog grote belangstelling bestaat voor hetgeen Ds. Vergunst heeft geschreven en gesproken. Dit boek is opgedeeld in twee delen. Het eerste is genaamd *Tot opbouw van de kerk des Heeren*. In deze artikelen komt duidelijk de droefheid naar voren over de staat van de gehele kerk in Nederland. Het opschrift van het tweede artikel *Wie zou niet wenen?* is passend, als we kijken naar het verval, de scheidingen en scheuringen van allen die in Christus één zijn en ook kerkelijk één moesten zijn. Maar Ds.

Vergunst benadrukt ook het recht en de noodzaak van het zelfstandig bestaan en voortbestaan van ons kerkverband. Het derde artikel over het theologisch eigene van onze Gereformeerde Gemeenten wil ik ook onze jonge mensen van harte aanbevelen, in deze soms zo verwarrende tijd. 'De Heere, Die de gemeenten bijeenbracht en die door allerlei strijd en zorg heen ook bijeenhield, beware ons genadiglijk bij de leer van de Schrift en het leven, dat deze siert' (pag. 98).

Het tweede deel is genaamd *Naar de regel van de Schrift*. De drie artikelen behandelen achtereenvolgens: 'De ernstige aanbidding van Christus en Verbondsweldaden in het Evangelie', 'Voor wie het Avondmaal des Heeren is ingesteld' en 'De roeping tot het Predikambt'. Ds. Vergunst behandelt deze

zaken zo schriftuurlijk. Kenmerkend voor de bediening van onze onvergetelijke docent en vaderlijke vriend was 2 Korinthe 5:20, 'Zo zijn wij dan gezanten van Christus' wege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christus' wege: Laat u met God verzoenen'. Van harte aanbevelen!

Oostkapelle, ds. A.B. van der Heiden

'Van hervormers en martelaars', door mevr. A. Vogelaar-van Amersfoort, uitgeverij Den Hertog, Houten; prijs €11,50.

Opnieuw is een deeltje verschenen van de serie Vertellingen bij de Kerkgeschiedenis, uitgegeven door drukkerij Den Hertog. Ook dit vierde deel geeft in achttien hoofdstukken de geschiedenis van enkele kerkhervormers weer.

Acht hoofdstukken gaan over het leven van Maarten Luther en zeven hoofdstukken over Calvijn en Farel. De laatste drie hoofdstukken gaan over de geschiedenis in Nederland ten tijde van de geloofsvervolgingen. Zo komen o.a. Jan de Bakker en Merula aan de orde. Bij elk hoofdstuk is een kadertje gevoegd, waar in enkele regels de samenvatting van de kerkgeschiedenis verwoord.

De schrijfster heeft een goede pen. Het is te merken dat zij zich terdege heeft verdiept in de kerkgeschiedenis. Op een boeiende wijze wordt de geschiedenis verteld, vaak vanuit het perspectief van het kind. Juist de dialoog in de vertellingen maakt de geschiedenissen levendig. Er zijn veel verrassende gedeeltes in het boek, die bijvoorbeeld een goed beeld

VOOR DE GOEDE ORDE
Hierbij wordt u medegedeeld dat De Saambinder **niet** zal verschijnen op **29 juli a.s.** Gelieve hiervan goede nota te nemen, in het bijzonder met het oog op het inzenden van opgaven inzake predikbeurten, kerkelijk nieuws en andere berichten voor plaatsing in het nummer van D.V. **22 juli a.s.**, dat dus voor **twee** weken geldt. Van deze gelegenheid maken wij gebruik tevens de aandacht van belanghebbenden te vestigen op een drietal andere punten.

1. De uiterste aanlevertijd van met name kopij die via de redactiesecretaris voor plaatsing in het eerstverschijnend nummer wordt aangeboden, wordt regelmatig overschreden. Dit kan tot gevolg hebben dat opname daarin niet kan geschieden, hoofdzakelijk vanwege het in acht te nemen tijdstip van aanlevering daarvan bij de drukkerij.
In verband hiermede wordt belanghebbenden erop gewezen dat bedoelde kopij uiterlijk **woensdag 18.00 uur** in het bezit van de redactiesecretaris dient te zijn indien de desbetreffende bekendmaking geplaatst dient te worden in De Saambinder van de daarop volgende week. Na dit tijdstip ontvangen kopij kan in principe **niet** meer in bedoeld nummer geplaatst worden. Die kopij wordt dan pas in het volgende nummer opgenomen, althans indien deze daarvoor nog relevant is.
2. De redactie rekent het tot haar bevoegdheid de onder bedoelde kopij gewijzigd/in beknopter vorm te doen opnemen of in het geheel niet voor plaatsing in aanmerking te doen komen. Om verschillende redenen kan dit noodzakelijk blijken te zijn.
3. Het komt vaak voor dat verzocht wordt om met name aankondigingen van vergaderingen en andere bijeenkomsten meer dan éénmaal in De Saambinder te doen plaatsen. Het beleid van de redactie is dat hieraan **niet** kan worden voldaan, behoudens in bijzondere gevallen, zulks ter beoordeling van de redacteur.

Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking en begrip.
Namens de redactie,
J.J. Verhage, redactiesecretaris.

geven van de vrouw van Calvijn. De tekeningen van Rino Visser zijn heel mooi en passen bij het boek.

Dit boek is zeker te gebruiken om voor te lezen voor de kinderen. Een waardevolle aanvulling om dit boek op deze wijze de kerkgeschiedenis aandacht te geven in uw gezin.

Benthuizen, D. van Wijngaarden

dingswerk in Albanië, voor Zoetermeer, voor Zwijndrecht en voor Zwolle: kand. J.M.D. de Heer te Ugchelen.

MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2004

Pag. 187, gemeente KOOTWIJKERBROEK. De nieuwe scriba is: W.J. Boone, Garderbroekerweg 89, 3774 JC Kootwijkerbroek, tel. 0342-442262, e-mail: wjboone@kliksafe.nl

Pag. 325: gemeente Lethbridge (ALBERTA) Pastor: Rev. C. Sonneveld, 820-7th Street North, Lethbridge, Alberta, Canada T1H 1Y7 Tel. 00-1-403-328-8305 Fax 00-1-403-328-9107 (verbeterd bericht)

ADRESWIJZIGING DS. J.J. VAN ECKEVELD

Met ingang van **D.V. 8 juli a.s.** is het nieuwe adres van ds. J.J. van Ekeveld: Couwenhoven 90-04, 3703 GD Zeist. Diens telnr., faxnr. en e-mail zijn niet gewijzigd.

DOVENDIENST CAPELLE A/D IJSSEL-WEST

Ds. G.J. van Aalst hoopt op **10 juli a.s.** D.V. voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente, Doormanstraat 12. Aanvang: 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

BEROEPINGSWERK:

Aangenomen:

naar Kootwijkerbroek: kand. G. Beens te Genemuiden; naar Middelburg-Centrum: kand. J.M.D. de Heer te Ugchelen,

Beroepen:

te Veenendaal: ds. P. Mulder te Dordrecht.

te Leerdam, te Meeuwen, te Meliskerke, te Melissant, te Oolgensplaat, te Oudemirdum, te Puttershoek, te Sint Annaland en te Wolphaartsdijk: kand. E. Bakker te Opheusden.

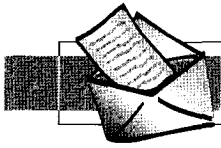
te Aagtekerke, te Berkenwoude, te Bodegraven, te Hoogeveen, te Hoogvliet

i.c.m. Spijkenisse, te Moerkapelle, te Poortugaal, te Rilland-Bath, te Rotterdam-Centrum, te Rotterdam-Zuid, te Rotterdam-Zuidwijk, te Utrecht en te Vlaardingen: kand. L. Terlouw te Barendrecht.

Bedankt:

voor Dirksland, voor Goudswaard, voor Kruijningen voor Nijkerk en voor Ridderkerk: kand. G. Beens te Genemuiden.

voor Aalburg, voor Borssele, voor Doetinchem, voor Gorinchem, voor Hendrik-Ido-Ambacht, voor Hilversum, voor Krimpen a/d IJssel, voor Middelharnis, voor Leiderdorp, voor Rijssen-West, voor Scherpenzeel, voor Tricht-Geldermalsen, voor Woerden t.b.v. zen-

Berichten

JAARVERGADERING BOND VAN ZONDAGSSCHOLEN

Het bestuur van de bond van zondagsscholen van de Geref. Gemeenten deelt u nu reeds mede dat op D.V. **zaterdag 18 september 2004** de jaarvergadering zal plaatsvinden. Ds. C.J. Meeuse zal een lezing houden over het thema: **"Gods Woord inscherpen"**. Plaats: kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Krimpen a/d IJssel.

FIETSTOCHTEN HOOGEVEEN

Op D.V. donderdag **5 en 11 augustus a.s.** worden weer fietstochten voor het hele gezin georganiseerd met vertrek vanaf en aankomst bij het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Hoogeveen, Coevorderstraatweg 50 te Noordscheschut. Voor koffie, versnaperingen en spelletjes wordt gezorgd. De opbrengst hiervan is bestemd voor het delgen van de kerkbouwschuld. Telefonische informatie is verkrijgbaar, bij voorkeur 's avonds, bij Harold Snippe, tel. 0528-343526.

VERKOPING OUDDORP

Het zendingswinkeltje te Ouddorp hoopt haar zomerverkoping te houden op D.V. woensdag 7 juli a.s. in het Hervormd verenigingsgebouw "Eben-Haëzer, Preekhillaan te Ouddorp. Openingstijden van 9 uur tot half vijf.

Te koop zijn o.a. boeken, planten, fruit, ondergoed en schoonmaakartikelen. Koffie, thee, limonade en cake kan ter plaatse worden genuttigd. De opbrengst is voor het zendingswerk in Albanië, waar dhr. Otte werkzaam is.

JUBILEUMZANGAVOND POEDEROYEN

Ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van het kinderkoor 'Samuël' uit Poederoyen zal op D.V. zaterdag 3 juli a.s. een jubileumzangavond gehouden worden in de kerk van de Geref. Gemeente aldaar. Medewerking wordt verleend door dit kinderkoor en het jongerenkoor 'Con Forza'. De opbrengst is bestemd voor de Commissie Vakantieweken Gehandicapten. Aanvang: 19.30 uur.

LUISTERLIJN GESTOPT

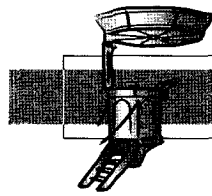
In het achterliggende jaar is er zeer weinig gebruik gemaakt van Luisterlijn, de telefonische dienstverlening van de Geref. Gemeenten.

Het deputaatschap DMZ heeft in verband hiermee besloten Luisterlijn te stoppen per 1 juli 2004. Het telefoonnr. 0900-4400044 vervalt. Hulpvragers wordt geadviseerd contact op te nemen met het pastoraat of

een vertrouwde persoon in zijn/haar naaste omgeving. Voor psycho-sociale vragen kunt u terecht bij De Vluchtheuvel.

DEP. BIJZONDERE NODEN HELPT VLUCHTELINGEN IN WEST-SUDAN

Het Deputaatschap Bijzondere Noden stelt € 45.000,- ter beschikking voor de bouw van een tentenkamp in Tsjaad, dat bedoeld is voor de opvang van vluchtelingen in West-Sudan. Het gebied Darfur, dat grenst aan Tsjaad, wordt al maanden geterroriseerd door regeringstroepen uit het noorden, gesteund door Arabische milities.

Predikbeurten

ZONDAG 4 JULI 2004

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Boogaard en 14.30 uur leesdienst; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Almelo 18.00 uur ds. Visscher; Alphen aan den Rijn 10.00 en 16.00 uur kand. De Heer; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Kleppe; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 uur ds. Bac en 15.00 uur ds. Schreuder; Benthuizen 18.00 uur ds. Van Aalst; Berkenwoude 19.00 uur ds. Clements; Boskoop 11.00 en 16.30 uur ds. Golverdingen (Geref. Kerk, Zijde 11); Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur leesdienst; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Den Helder 19.00 uur stud. Van Manen; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. Silfhout; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Hoogerland; Eindhoven 10.00 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 19.00 uur (H.D.) ds. C. Harinck; Enschede 10.00 uur ds. J. Karels; Enter 9.30 en 16.00 ds. Visscher; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Hakvoort; Goes 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.30 uur ds. Baaijens; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur leesdienst; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; Groningen 9.45 en 15.30 uur ds. B. van der Heiden; Haamstede 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-

Aanleiding voor het conflict was de eis van de bevolking om meer politieke en economische rechten. De Amerikaanse hulporganisatie USAID verwacht dat het conflict aan 300.000 mensen het leven zal kosten en meer dan 1 miljoen mensen op de vlucht jaagt.

Het conflict heeft een verwoestende uitwerking op de regio. Er hebben ernstige en grootschalige mensenrechtenschendingen plaatsgevonden. Het regeringsleger heeft luchtaanvallen op dorpen uitgevoerd, gevolgd door aanvallen op de grond. Hierbij zijn veel mensen vermoord en gebouwen en oogsten vernietigd.

Het door het deputaatschap meegefinancierde vluchtelingenkamp biedt plaats aan 6000 personen. Uitbreiding naar 12.000 vindt op termijn plaats. In het kamp worden water- en hygiënische voorzieningen aangelegd. Ook zal er medische zorg en onderwijs geboden worden.

Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. Paul en 17.00 uur ds. De Leeuw; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur ds. Tuinier; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. C. Harinck; Kamperland 10.00 en 16.30 uur ds. Moens; Kapelle-Biezeling 9.30 uur ds. Tanis, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 18.30 uur ds. Neele; Klaaswaal 9.30 uur ds. Van Aalst en 18.00 uur kand. Beens; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krabbendijke 9.30 uur (H.D.) en 18.00 uur ds. Verschuure en 14.00 uur leesdienst; Leiderdorp 19.00 uur ds. Golverdingen; Lelystad 18.45 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Meeuwen 14.30 uur ds. M. Karens; Meliskerke 14.30 uur ds. Meeuse en 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Middelburg-Centrum 18.30 uur ds. Tanis; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 15.00 uur ds. Mouw; Moerkapelle 19.15 uur ds. Zippo; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. De Wit; Nieuwdorp 14.30 uur ds. Van Gelder; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst (kerk aan de Ooststraat); Nisse 9.30 en 14.30 uur kand. Bakker; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oosterend-Texel 11.15 en 16.30 uur ds. Van Dijk (in Ned. Herv. Kerk); Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Oostvoorne 10.00 en 15.30 uur stud. Van Belzen; Opheusden 10.00 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. G. Pater; Opperdoes 10.00 en 15.30 uur stud. Van Manen; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Van

Krimpen; Oudemirdum 9.30 en 19.00 uur kand. Terlouw; Puttershoek 14.30 uur ds. De Wit; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 9.30 uur ds. De Leeuw en 15.00 uur ds. W.J. Karels; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur ds. Driessen; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol en 15.00 uur ds. Van Dieren; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 16.30 uur ds. Paul; Rotterdam-Centrum 9.30 en 15.00 uur kand. Beens; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. De Leeuw; Rotterdam-Zuidwijk 19.15 uur ds. De Leeuw; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur leesdienst; Sint Annaland 14.00 uur ds. Brugge; Soest 19.00 uur ds. Schot; Sprang Capelle 14.30 uur ds. Melis; Terneuzen 10.00 en 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur leesdienst; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Utrecht 15.30 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 15.00 uur ds. F. Mulder; Vlaardingen 14.30 uur ds. Van der Net; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Wierden 15.00 uur ds. J. Karels; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Schipper; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Verweij en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Eckveld; Zwijndrecht 14.30 uur ds. Van Krimpen.

DINSDAG 6 JULI 2004

Aagtekerke 19.30 uur ds. W. Harinck; Beekbergen 19.30 uur ds. Van Dieren; Bodegraven 19.30 uur ds. Van Boven; Brakel 19.30 uur ds. Schreuder; Enkhuizen 19.30 uur kand. De Heer; Enter 19.30 uur ds. Visscher; Middelburg-Centrum 19.30 uur ds. M. Karens; Opperdoes 19.30 uur ds. L. Blok; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Mondria; Uddel 19.30 uur ds. Mouw (bijbellezing); Utrecht 20.00 uur ds. Brugge.

WOENSDAG 7 JULI 2004

Dinteloord 19.30 uur ds. Clements; Dirksland 19.30 uur ds. Melis; Drachten 15.00 uur ds. Hoogerland (huw. bev.); Emmeloord 19.30 uur ds. Van der Net; Goes 19.30 uur ds. Neele (voor de zending); Hoogeveen 19.30 uur ds. L. Blok; Kamperland 19.30 uur ds. Meeuse; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Mouw; Leerdam 19.30 uur ds. Paul; Meliskerke 19.30 uur ds. Hogchem; Middelharnis 19.30 uur ds. W. Harinck; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. W.J. Karels; Ouddorp 19.30 uur ds. Van Gelder; Poortugaal 19.30 uur ds. Van Belzen; Poortvliet 19.30 uur ds.

Van Aalst; Puttershoek 19.30 uur ds. Schot; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Brugge; Sint Annaland 19.30 uur ds. Verschuure; Zwijndrecht 19.30 uur ds. Mondria.

DONDERDAG 8 JULI 2004

Aalburg 19.30 uur ds. Tanis; Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. Schipper; Moerkapelle 14.30 uur ds. Paul (huw. bev.); Nieuwdorp 19.30 uur ds. Van Krimpen; Nisse 19.30 uur ds. M. Karens; Oudemirdum 19.30 uur ds. Hoogerland; Scherpenzeel 19.30 uur ds. Veenendaal.

VRIJDAG 9 JULI 2004

Den Helder 19.30 uur ds. Hoogerland; Middelburg-Centrum 15.30 uur ds. Verweij (huw. bev.).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN Alkmaar:

Kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar. Diensten zondag 4 juli om 10.00 en 17.00 uur evangelist H.J. van den Boogaart.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten

iedere zondag 10.30 en 17.00 uur.

U bent hartelijk welkom in onze evangelisatiepost van dinsdag t/m zaterdag tussen 10.00 - 16.00 uur!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-1 te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c. Diensten zondag 4 juli om 9.30 uur evangelist G. van de Breevaart en 15.30 uur ds. G. Hoogerland.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; Prot. Kerk, Oude Barreellei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten zondag 4 juli om 10.00 en 18.30 uur evangelist G. Baan.

U bent hartelijk welkom in de BIJBELwinkel van dinsdag-zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

BARNEVELDSE BEGRAFENISVERENIGING

Voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken.

- geen CREMATIE
- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- opgave van lidmaatschap

J. de Groot b.g.g.: G. de Groot
Barnseweg 87 J.H.D. Vermeulenstraat 5
3771 RN 3774 JW
Barneveld Kootwijkerbroek
Tel.: 0342-490728 Tel.: 0342-441812

Te huur ruime vakantiewoning
in Zuid-Alberta, Canada,
omgeving van Lethbridge.
Prachtig gelegen, uitzicht op rivier,
prairie en Rocky Mountains,
dichtbij dorp en kerken.
Voor inlichtingen 00-1403-553-4023.
Hollands sprekend.

Te huur Zeeland/Schouwen
Bungalow, rustig gelegen.
Nog vrij week 34/35/38/39 en
naseizoen (korting!)
Bel ons! Tel. (0488) 44 20 31

CHR. BEGRAFENISONDERNEMING G. WEGENAAR

Regentesselaan 43 Tel.: (0318) 52 66 41
3905 GT Veenendaal Fax: (0318) 55 42 04

Uitgesneden teksten div. modellen

G. v.d. Dikkenberg, Munnikenweg 11,
3905 MD Veenendaal, tel. 0318-540252

Te huur nw. 6-pers. stacaravan, 3
sl.p. in Nunspeet, De Hofstee. Nog
vrij vanaf 21 aug. t/m 9 okt. Nette
bewoning. Tel. 0186-613788

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

TH1/TH2: in één op drie GG-gezinnen!

TH3 (cd) binnengelopen

beladen met wereldwijde vangst

THOLEN – Kort na de Pinksteren is de TH3 (CD) binnengelopen, beladen met een wereldwijde vangst: gemeentezang (10x) en orgelspel (5x) uit 15 geselecteerde Gereformeerde Gemeenten in Nederland, Verenigde Staten, Zuid Afrika, Nigeria en Indonesië. In de Psalmen bezingen de geïnspireerde dichters de 'grote werken Gods'. Op dit geluidsdocument komen deze Psalmen tot ons in 'menigerle!' talen: Hollands (Datheen en Staten), Afrikaans, Engels, Izi en Una.

De TH3 "**Wanneer ik voor U kniel**" is daarmee de unieke opvolger en afsluiter van onze gelijknamige boekenset, de TH1/TH2. Deze boeken vinden nog dagelijks hun nieuwe thuishaven in GG-gezinnen, inmiddels al één op drie! En...: ze worden bekeken én gelezen, telkens opnieuw. De boeken (500 pagina's) bieden één of meer overdenkingen over de Psalmen (207 meditaties), een uiteenzetting van de gehele eredienst (391 kolommen), informatie over al onze gemeenten (207 wereldwijd) en tal van illustraties (647 kleurenfoto's). Een waardevol historisch geschenk, waaraan is bijgedragen door 109 scribenten.

En de prijs? Slechts € 57,50 per boekenset (TH1-2) en € 18,50 per cd (TH3). U steunt daarmee het bouw- en orgelfonds van de Geref. Gem. in het Zeeuwse Tholen.

Wilt u niet achterblijven en de TH1-2 en/of TH3 ook úw thuishaven binnenloodsen? Dat kan, zelfs franko! Stuur uw bestelling met uw bankrekeningnummer - als machtiging tot een eenmalige afschrijving - vandaag nog in een gefrankeerde enveloppe aan: *Redactiecommissie, Postbus 28, 4690 AA Tholen*. U kunt ook telefonisch bestellen op ons centrale meldpunt: 0166-600333 (geopend dinsdagmiddag van 14.00 tot 15.00 u., donderdagmiddag van 16.00 tot 17.00 u., donderdagavond van 18.30 tot 19.30 u.). Uitsluitend op hetzelfde meldpunt kunt u op genoemde uren eveneens terecht voor eventuele vragen over eerdere leveringen en/of betalingen. Graag tot uw dienst!

REDACTIE "HET THOOLSE BOEK"

Begravenisverzorging I. Janssen

Begravenissen in
Zuid-Beveland en het eiland Tholen.
De mogelijkheid om thuis op te baren.
Regelmatig overleg om de begrafenis
voor te bereiden.

Wij verzorgen geen crematies

**Dag en nacht bereikbaar op:
0113-38 12 14**

Rijksweg 2, 44 6 AZ Knippenburg
Mobiel 06-53237320

Nabij **Hoge Hexel** voor = 12 p. woon-
boerderij t.h. Erf en speelr. voor kin-
deren. Met wasm. Vrij wk. 27/28 en
33 t/m 37, € 350,-. Herfstvak. € 200,-.
06-13694641.

begravenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen,
Rotterdam, Gouda, den Haag
en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische
vraagstukken

Neem voor meer informatie
contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

KLASSE MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels
is hoofddealer van:
Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn

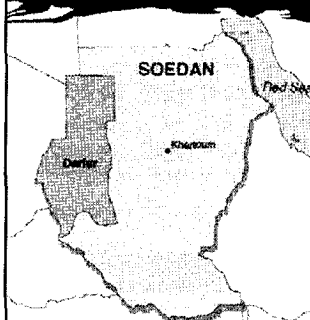
**Stolk
orgels**

tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nrd., Ormelingstraat 36
Beesd, Veersweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

Verschroeide aarde in Soedan

Duizenden mensen hebben de dood gevonden.
Honderdduizenden zijn op de vlucht nadat hun
woningen in rook zijn opgegaan.

Regeringstroepen en milities terroriseren het gebied
Darfur in West-Soedan. Hulpverleners spreken over de
ergste humanitaire crisis van dit moment. Duizenden
Soedanezen zijn gevlucht naar buurland Tsjaad.

Uw bijdrage is dringend nodig voor de opbouw van een
vluchtelingenkamp in buurland Tsjaad.

Geef om de vluchtelingen uit Soedan.

Maak uw bijdrage over op

Giro 307447

DOE

WEL

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING
IN BIJZONDERE NODEN DER
GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Postbus 615 • 3440 AP Woerden
Tel. 0348-489910 • Fax 0348-483721

UNIEK GESCHENKBOEK:

DE STRIJD TUSSEN VLEES EN GEEST

Christopher Love

Christopher Love (1618-1651) kwam al op vijftienjarige leeftijd tot bekering. Hij studeerde, tegen de zin van zijn vader, maar gestimuleerd door zijn moeder en zijn predikant aan de bekende universiteit van Oxford. Zijn leermeester daar was de strenge puritein dr. Christopher Rogers. Omdat Love een vurige presbiteriaan was, ondervond hij na afronding van zijn studie nogal wat weerstand om een predikantsplaats in de Engelse staatskerk te vinden. Men bood hem er wel een aan in Schotland, maar hij wilde liever in Engeland blijven. Uiteindelijk werd hij predikant in de gemeente van St. Lawrence in Londen.

Onder de regering van Cromwell werd hij met verschillende andere bekende predikanten (o.a. Thomas Watson) gevangen genomen en werd als aanhanger van het koningshuis beschuldigd van hoogverraad. Later werd een aantal van deze predikanten weer vrijgelaten, maar Love werd in 1651 ter dood veroordeeld en op de Tower Hill in Londen onthoofd.

Zijn preken waren zeer geliefd en erg praktisch van aard. Ook deze zeventwintig preken over "De strijd tussen vlees en Geest". Eerst handelt hij over het droevig oordeel, als God Zijn Geest van de prediking terugtrekt en wat de redenen hiervan kunnen zijn. Als de Geest wordt ingehouden, worden velen niet weerhouden van de zonden. Ook de godsdienstplichten raken in verval. Zelfs Gods kinderen kunnen in (grove) zonden vallen, als de Geest wordt ingehouden. Uitvoerig wordt ingegaan op de oorzaken daarvan, maar ook worden de middelen tot herstel aangegeven.

Anderzijds spoort de Geest ook aan tot het doen van het goede. Maar ook de duivel kan aansporen tot het doen van het goede, hoewel hij daar een verkeerd doel mee heeft.

In de preken over Galaten 5:17 wordt duidelijk het onderscheid getoond tussen algemene werkingen van de Geest en zalmakende werkingen.

Uitvoerig wordt ingegaan op de strijd tussen vlees en Geest: waarom God dat toelaat in Zijn kinderen; wat het onderscheid is tussen neigingen tot zonde die voortkomen uit het vlees of van de duivel; hoe het vlees erop uit is de mens van de plicht af te houden; hoe het vlees Gods kinderen hindert in het doen van de plicht.

Betreffende de Geest Die tegen het vlees begeert, wordt het onderscheid aangetoond tussen de weerhoudende werking van de Geest of de vernieuwende werking van de Geest.

Kortom:

zeer leerzame, praktische preken!

vertaling: J. de Jager

Geb. 316 blz.

verkrijgbaar bij de boekhandel

21,50

Uitgeverij Boekhandel

Gebr. Koster

Nairacstraat 17, Barneveld

Tel. (0342) 41 69 86

RST
Zorg

KRAAMZORG

THUISZORG

RST Zorgverleners.

600 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg, wijkzorg, gespecialiseerde verzorging, verpleging, (huishoudelijke) verzorging: 0342 - 42 23 24. Of wordt zelf RST Zorgverlener! Reageer op: 0342 - 40 54 65 of info@rstzorg.nl.

Identiteit
Kwaliteit!

Tel (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzeaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax 0342 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

Ameland/Terschelling/Bakkeveen -
fr.wouden, t.h. chalets+carav.
www.vdsluis caravanverhuur.nl. Huur
niet (te) duur! Reserveer alvast. Vrij
na 20/8 t/m 12/11 Tel. 0512-516096

Collectebonnen
machinaal tellen?
vraag demo en/of referentie
0548-515415

Woonruimte te huur gevraagd voor
aankomend echtpaar
in Barneveld of directe omgeving.
M.i.v. oktober 2004
Tel: 06 22 74 37 67 (na 18:00 uur)

Begravenisverzorging Kina
Begravenissen in Capelle a/d IJssel
e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12.
Wij verzorgen geen crematies.

**Kerktelefoon
onbetaalbaar?**

Het Kerk Inluister System is
een onafhankelijk alternatief voor kerktelefoon.
Eenvoudig, flexibel en vooraf betaalbaar.
Bel (0341) 37 57 57 voor meer informatie.

Begravenis Verzorging Tollenaar
Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - Geen crematies

Boeder Scherpenzeel

AMBTSKLEDING

Kostuums: 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
Streeppantalons ~ Overhemden ~
Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen
Hoeden ~ Schoenen

Winkel:
Dorpsstraat 229, 3925 KC Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 / 033-2778068

Op afspraak - service aan huis

IN LIEFDEVOLLE HERINNERING...

Uw gedachten over een uniek gedenkteken geven
wij gestalte in natuursteen. Vraag naar het
fotoboek met vele voorbeelden.

Goes: Ronde Ringbaan-West
Telefoon (0113) 216555

Middelburg: Arnesteinweg 40
Telefoon (0118) 612579

Zoetermeer: Argonstraat 66
Industrieterrein Lansinghage
Telefoon (079) 3615010

Email: info@grafgedenktekens.nl